

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Pentecoste. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

folia cesserit locum Epistolis S. Ioannis posterius scriptis, vt diximus, Anno 99. Et hæc de auctoribus Epistolarum.

5 Octaua Ascensionis erat Semiduplex in Breu. edito Ven. 1521. hodie Duplex, & habet officium quoad Lectiones propriam; aliàs enim, vt in Festo, legebatur. Habet primas, & secundas Vesperas integras, si concurrant cum Duplici maiori, vt in postrema Breuiarij recognitione dictum est.

6 In Feria sexta, & Sabbato sequentibus officium est de Ascensione, & de Dominica infra Octauam Ascensionis, Sed cur in secundis Vesperis Octauæ Ascensionis non fit commemoratio sequentis officij Semiduplicis, per Antiphonam ad *Magnificat* Dominicæ; sicut in secundis Vesp. Oct. Innocentum fit de sequenti offic. Semiduplici, Vigiliæ Epiph. & per Antiphonam Dominicæ infra Octauam Natiuitatis? eadem enim videtur esse ratio. Non est tamen eadem: nam concurrente Octaua Innocentum, cum sequenti Vigilia fit concursus inter Festum de Sanctis, & officium de Domino Sanctorum sub minori ritu; & ideo de Duplici sunt Vesperæ cum commemoratione sequentis Semidupl. At in Octaua Ascensionis cum sequenti officio non debet esse cõcurrentia; quia vtrumque officium, licet Duplex alterum, alterum Semiduplex, est tamen de eodem Domino; de quo non conuenit facere Festum, & simul commemorationem; ideo omittitur commemoratio.

7 Si Feria 6. occurrat Festum Semiduplex, in 2. vesp. fit tantum commemoratio Feriæ sextæ; & ratio est, quia potius est concurrentia Festi, & Feriæ, quàm cõcurrentia cum Sabbato sequenti; quod neque est Festum Semiduplex, neque dies infra Octauam, sed officium Semiduplex repetitæ Dominicæ vsque ad Nonam inclusiuè. si occurrat Festum Duplex, fit de eo cum commem. Feriæ in Laudibus, & secundis Vesperis, sine Lectione Homiliæ, cuius Euangelium in Dominica sufficienter fuit lectum. De Festo autem Semiduplici translato fit in

hac fer. 6. vt alias, restituta Rubrica de translato festorum num. 5. prout legebatur sub Clem. VIII.

8 Dices: cur in Sabbato, Vigilia Pentecostes, nõ dicitur in officio Oratio Missæ, & legitur in eodem Euangelium missæ? Respondeo, quod Oratio Missæ ad baptizatos pertinet, vt patet ex eiusdem verbis, & hi baptizantur cantata Nona, finito officio.

9 Ad Primam, in his duobus diebus, licet sint officia Semiduplicia, & extra Octauam, omittuntur tamen Preces, de iure nouo Clem. VIII. quod tamen erat in vsu in Breu. edito 1550.

10 Per decem verò dies fit officium de Ascensione, Amal. *de ordin. Antiph. cap. 54.* quia per obseruantiam Decalogi acceperunt Apostoli Spiritum Sanctum in Pentecoste, Durand. *lib. 6. cap. 105.* Oratio Dominicæ alia est ab Oratione Missæ, quæ habentur in Sacramentario Gregor.

De Pentecoste. Cap. XVIII.

1 **H**abet in Matutino tres Psalmos cum totidem Lectionibus, vt in Paschate, Ordo Romanus, & ex Greg. VII. *de consecrat. dist. 5. c. In die,* vbi allegitur fieri de antiquo more; quamuis apud Romanos fuisse suo tempore festum nouem Lectionum scribat Amalarius Gregorio longè antiquior in *prologo de Ord. Antiph. contra Ordinem Romanum* Amalario antiquiorem.

2 Restitutus est ergo ritus à Greg. VII. vel firmatus Decreto quo ritu idem significatur, quod diximus supra in Paschate *c. 14. numero 1.* exceptis proprijs causis ad resurrectionem pertinentibus. Antiphonas, quæ in hac die dicuntur in Nocturno, recenset Amalar. *lib. 4. diuin. offic. capit. 27.* vt demonstratur, inquit, vnum opus esse in potentia miraculorum S. Trinitatis, tum in resurrectione Filijum in aduentu Spiritus Sancti. Tres Psalmos dicit ob Baptismum, qui datur in Pentecoste in nomine Trinitatis, tradit Gemma *lib. 3. c. 144.* Antiphonarum ad Laudes, quæ apud nos, me-

minit Ansal. de Ord. Antiph. cap. 57. Antiphona quarta non videtur aliquibus congruere Festo: sed recolant, quod in Genesi dicitur; *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* De Hymnis, & eorum fine, vide sup. Sect. 5. cap. 6. num. 5. & 12. pag. 54. 58.

3. Ad horam Tertiam dicitur Hymnus: *Veni Creator*: quia hora Tertia super Apostolos Paracletus descendit. Et licet quotidie ad eandem Horam inuocemus eundem Spiritum: *Nunc Sancte nobis Spiritus*; tamen conuenit hac die, vt Hymno longiori, & proprio Festi eum inuocemus, & ad nos inuitemus.

4. Per Octauam leguntur Euangelia, cum Homilijs, quæ apud Duran. habentur lib. 6. à c. 110. & deinceps. nam tempore Rupert. alia legebantur in Quatuor Temporibus Pentecost. vt ipse scribit lib. 10. cap. 27.

5. De Feria quarta, sexta, & Sabbato Quatuor Temporum, quæ sunt Tempora æstiuæ, diximus Tomo priore. In his autem ad Horas non flectimus genua, ex Ord. Roman. quia tempus adhuc Paschale est, & ideo dicitur etiam, *Te Deum*.

De Dominica Trinitatis.

Cap. XIX.

P Ræterea, quæ diximus Tomo 1. part. 4. tit. 12. de origine Festi Sanctissimæ Trinitatis, inuenies apud Sanct. Augustinum Tomo 10. nonnullos sermones in eodem Festo habitos, seu, quod puto verius eidem Festo à collectoribus assignatos. nam in ijs ne verbum quidem habetur, quo Festum hoc tunc temporis indicetur. Atqui post Alex. III. in Romana Ecclesia decretum est hoc Festum. c. *Quoniam de Ferijs*.

1. Officium, quod hodie recitatur, antiquum appellatur in Breuiario edito Venetijs 1550. & puto esse illud, quod à Sancto Stephano Leodiensi compositum fuisse scribunt Duran. lib. 6. c. 114. & Tritemius in Chron. Hirsagiensi. Aliud officium ego legi à Roman. Eccles. usur-

patum à Io. Pechano Archiepisc. Cantuar. compositum à Francisco Truelmano expositum, quod fuit in vsu circa Annum 1290. quò viuebat Pechanus; sed quia stylus est difficilior, & obscurissimus, eo abrogato, illud est suffectum de nouo, quo nos vtimur, in quo tamen Pius V. mutauit Hymnos, & Lectiones; addidit primum, & vltimum Responsorium, media aliqua mutauit in meliora. Ad Laudes autem iussit repeti Antiphonas, in primis Vesperis positas. Reliqua non sunt mutata, Oratio habetur in Sacramentario S. Gregorij, in *Missâ de nocte Pentecostes, editionis Romanæ*. Fit commemorat. Dominicæ primæ Pentecost. ne omittatur Dominica, cuius Oratio est Ambrosiana. In secundis Vesperis, si concurrat cum Festo primæ Classis, fit de sequenti, cum commemor. Trinitatis tantum. si cum Festo secundæ Classis integræ Vesperæ erunt de Trinitate. ex Rubr. de Concurrent. num. 2. quæ Vesperas integras assignat maiori Festo, & commemorationem minori. ipsamet Trinitas sic voluit, à qua regitur Ecclesia; quidquid contra scripserit Petrus Ruiz.

2. Et hæc Dom. prima post Pentecostæ, vt sic, est eiusdem rationis cum Dominicis sequentibus, non enim de ea intelligitur Rubrica sub titulo Dominicarum primæ classis, quæ nunquam omittuntur: nempe, Dominica Trinitatis: & patet, quia de illis fit totum officium; de hac vero commemoratio tantum, & ipsa commemoratio omittitur in 2. Vesperis, si feria 2. celebretur festum 2. classis, vel primæ. Neque mireris, quod Festum Trinitatis nunc dicatur festum, nunc Dominica, nam vtrumque verum est, & ratione Dominicæ, in qua semper occurrit, habet hoc, quod nunquam omittitur officium de Trinitate, licet eo die occurrat alicubi primæ Classis festum, ratione vero Festi habet ea tantum, quæ sunt propria festorum 2. classis, puta, comm. de simplici in Laudibus tantum, & in missis priuatis. neque in Rubricis potuit congruè aliter fieri ad vtrumque decernendum, quidquid obiecerint non pauci.

2. Octa-